

Mimarlık ve Sürdürülebilirlik Hakkında ACE Bildirgesi ve Politikası

Çeviri: Tuğçe Selin Tağmat, Zeynep Çiğdem Uysal

Avrupa Mimarlar Konseyi (ACE) 24 Eylül 2009'da Brüksel'de, mimarlık ve sürdürülebilirlik temasıyla düzenlediği seminer kapsamında Mimarlık ve Sürdürülebilirlik Hakkında ACE Bildirgesi ve Politika Belgesi'ni kamuoyuna duyurdu. Bildirge ve Politika Belgesi, ACE'nin temsil ettiği 480.000'in üzerindeki Avrupalı mimar adına, mimarlık mesleğinin iklim değişimiyle mücadele konusunda üstlenebileceği rolleri açıklıyor ve Avrupa kurumlarının iklim değişikliği politikaları bağlamında mimarlık mesleğinin pozisyonunu özetliyor.

Bildirge ve politika belgesini içeren kitapçığa ulaşmak için:
www.mo.org.tr/UIKDocs/acesustainability2009.pdf

BİLDİRGE

Biz mimarlık mesleğinin liderleri ve temsilcileri olarak, yapılı çevrenin tasarımının, insan ırkı ve binlerce diğer canlı türünün devamının sağlanmasında, dünyanın ve sahip olduğu biyolojik çeşitliliğin bütünlüğünün korunmasında ve şu anda iklim değişikliği ve sürdürülemez gelişim nedeniyle tehdit altında olan, gelecek nesillerin mirasının sürdürülmesinde önemli bir rolü olduğunu düşünüyoruz.

Batı dünyasında kullanılan temel enerji miktarının neredeyse yarısının yapılar tarafından tüketildiğini biliyoruz. Mekânsal planlamanın insanların ve malların dolaşımındaki etkisini de dikkate alırsak, yapılı çevreyi üreten meslek adamları olarak sorumluluğumuz daha da artmaktadır.

Dünyanın çoğu bölgesindeki eşitlikçi olmayan ve sürdürülemez üretim ve tüketim ilişkileri çevresel değişimleri daha fazla şiddetlendirmekte ve yoksulluğu ağırlaştırmaktadır. Daha sürdürülebilir bir gelişim yolunu seçmek için ortak bir akıl bulabilir miyiz?

Sürdürülebilir mimari tasarım, kaynakların korunması ve enerji verimliliğini, sağlıklı yapılar ve malzemeleri, ekolojik ve toplumsal olarak duyarlı arazi kullanımını, biyolojik çeşitliliğin korunması ve artırılmasını dikkate alarak, tüm bunları ilham verici, doğrulayıcı ve değer katıcı bir estetik duyarlılıkla biraraya getirir.

Sürdürülebilir mimari tasarım insanların doğal çevre üzerindeki yan etkilerini önemli ölçüde azaltırken, yaşam kalitesini ve ekonomik refahı yükseltir.

Pazar güçleri kendi başlarına sürdürülebilir gelişimi sağlayamazlar; tam da bu nedenle iklim değişikliği "pazarın şimdiye kadarki en büyük başarısızlığı" olarak tariflenmiştir.

Hükümetleri bir an önce, atmosferde artmakta olan sera gazlarının azaltılması için bağlayıcı, bilime dayalı ve eşitlikçi bir anlaşmaya varmaya çağırıyoruz. Böyle bir anlaşma, ulusların ve bölgelerin doğru mali önlemler ve yasal rejimler geliştirmelerini ve uygulamalarını garanti altına alacak; karbon ticareti ve teknoloji aktarımına izin vererek, ihtiyacımız olan ve mimarlık mesleğinin de katkı vermeye hazır olduğu yenilik ve gelişmeyi sağlayacaktır.

Sürdürülebilirlik ve binaların yaşam döngüsü analizinin ayrılmaz bir bütün olduklarına ve birlikte düşünüldüklerinde, çok yıkıcı etkileri olan ve yalnızca başlangıç maliyetine dayalı kısa vadeli bakış açısından bizi uzaklaştırdıklarına güçlü bir biçimde inanıyoruz. İnşaat etkinliği,

her zaman kolektif bir etkisi olan ve insani, toplumsal ve teknik işlevleri yerine getirmesi gereken kültürel bir eylemdir.

Mevcut çevresel, ekonomik ve enerji krizi sonucunda duyulan sürdürülebilir kentsel gelişme ihtiyacı, hem kenti hem de tekil binaları doğal çevreleriyle ortak bir yaşam ilişkisi içinde olan karmaşık etkileşimli sistemler olarak ele alan bir mimarlık ve planlama yaklaşımı gerektirmektedir.

Yaşam kalitesinin, yenilenemeyen kaynakların sorumsuzca kullanımının etkisinden kurtulması gerekmektedir. Bu temel sorunlara cevap vermek ve mevcut eğilimleri tam tersine çevirebilmek için acil eylemlere ihtiyaç duyulmaktadır.

Referans alınan belgeler:

- Chicago'da düzenlenen UIA-AIA Dünya Mimarlar Kongresi'nden Sürdürülebilir Gelecek için Dayanışma Bildirgesi, Haziran 1993;
- Çevre ve Sürdürülebilirlik Hakkında ACE Politikası, Nisan 2007;
- Kentsel Gelişme ve Bölgesel Uyumdan Sorumlu AB Bakanları tarafından kabul edilen Sürdürülebilir Avrupa Kentleri Hakkında Leipzig Şartı, Mayıs 2007 ve onu izleyen belgeler;
- Avrupa Birliği Konseyi'nin Mimarlık Hakkında Sonuç Belgesi: Kültürün Sürdürülebilir Kalkınmaya Katkısı, Kasım 2008.

Bu tespitlerden hareketle, mimarlık mesleği kendi adına aşağıdaki eylemleri üstlenmeye hazırdır:

1. Mimarlık Ofislerinde Değişimin Gerçekleştirilmesi

Sürdürülebilirliği mesleki uygulamalarımızın ve mesleki sorumluluklarımızın merkezine yerleştirmek; mesleki uygulamalar kapsamında, iklim değişikliğinin etkilerini azaltmayı ve değişime uyum sağlamayı amaçlayan stratejileri desteklemek ve geliştirmek; sürdürülebilir tasarımın uygulanmasını sağlayacak meslek pratiklerini, prosedürleri, ürünleri, müfredatları, hizmetleri, teknoloji ve standartları geliştirmek ve sürekli daha iyiye götürmek; yapılı çevrenin tüm mevcut ve gelecek öğelerini – tasarım, üretim, kullanım ve sonuçta da yeniden kullanımları boyunca - sürdürülebilir tasarım standartlarına uygun hale getirmek ve sıfır emisyonlu bir yapılı çevreye ulaşılması için çalışmak.

2. Sürdürülebilir Tasarımın Desteklenmesi

Enerji ve çevresel performans bilgisinin tüm mimarlık yarışmalarında, kamuda mimarlık işlerinin verilmesinde ve rekabete dayalı tüm seçim süreçlerinde dikkate alınması, uygun olduğunca değerlendirme kriteri olarak kullanılması ve benzer bilgilere yayınlanan her tür mimari değerlendirmede yer verilmesi.

3. Çevresel Okuryazarlık ve Becerilerin Geliştirilmesi

Kentsel tasarım ve mimarlık okullarındaki tüm lisans ve lisansüstü öğrencilere sürdürülebilir tasarım becerileri öğretmek için programlar oluşturulmasının teşvik edilmesi ve ilgili alanlarda sürekli mesleki eğitim ve araştırmanın desteklenmesi.

4. Kurumsal Liderlik Gösterilmesi

Meslek kuruluşları ve örgütlerinde, kaynakların korunması, geri dönüşüm ve atıkların azaltılması konularında politikalar oluşturulması ve uygulamalar yapılması ve çevreye duyarlı projeler gerçekleştirilmesi yoluyla kurumsal çevresel sorumluluk konusunda örnek oluşturulması.

5. Disiplinlerarası Yaklaşımlar İçin İşbirliği Yapılması

Çevresel olarak sürdürülebilir bir geleceği desteklemek amacıyla, müfredata, araştırma girişimlerine ve sanayi uygulamalarına disiplinlerarası yaklaşımlar geliştirecek şekilde, kardeş mesleklerin ve sanayinin yararlarının biraraya getirilmesi; sürdürülebilir tasarımın alışılmış bir eylem haline gelmesini desteklemek amacıyla hükümet ve iş çevrelerinde politikalar, düzenlemeler ve uygulamalar kurulmasına çalışılması.

6. Hizmetin Genişletilmesi, Ulusal ve Uluslararası Ortamın Aşılması

Sürdürülebilir bir gelecek için dünya çapında bir çaba oluşturmak için ulusal ve uluslararası örgütlerle birlikte çalışmak.

POLİTİKA

Enerji Verimliliği ve Yapılı Çevre: Bir Eylem Planı Önerisi

Giriş ve Tarihçe

Yapı endüstrisi, 21. yüzyılda sürdürülebilir gelişmeyle ilgili her tür gündemde temel bir role sahiptir. Yapılı çevre, dayanıklı ve göreceli olarak kalıcı bir çevresel kaynaktır. Yapıların çoğu on yıllar boyunca, pek çoğu da yüzyıllar boyunca ayakta durmaktadır. Yapılı çevrenin insan topluluğunun başta gelen fiziksel değerlerinden biri olması nedeniyle, bu değerden en iyi şekilde yararlanabilmek için yapının tüm yaşam döngüsünün dikkate alınması ve yalnızca başlangıç maliyetini düşürmeyi amaçlayan kısa vadeli yaklaşımlardan kaçınılması gerekir. Oluşturulacak sürdürülebilir gelişim stratejisi, mevcut yapıların yaşamlarının uzatılmasını ve inşa edildikleri orijinal malzemelerin kullanım sürelerinin artırılmasını amaçlamalıdır. Mevcut bir yapının adaptasyonu, yeni bir yapının inşa edilmesine tercih edilmelidir. Performansın yükseltilmesi kaynakların daha verimli bir şekilde yayılmasını sağlayacaktır.

Yapılar çevrelerini çeşitli ölçeklerde etkilerler – bu etki alanları kent ve bölge, yapı grubu ve mahalle, tekil yapı ölçekleri ile malzemeler, yapı bileşenleri ve sistemlerini içerir. Tüm bu ölçeklerde yaşam döngüsü boyutunu dikkate almak önemlidir.

Örneğin, malzemelere ilişkin verilen kararları takip eden bir takım sonuçlar vardır: çıkarım, işleme, üretim etkileri; bunların enerji 'yoğunlukları'; bazı malzemelerden kaynaklanan emisyonlar; inşaat ürünlerinin bakım, yıkım, geri dönüşüm ve imhaları. Yine, yakıt kullanımını etkileyen tasarım kararlarına ilişkin tüm olguların - atmosferin kirlenmesine yol açan emisyonlar, temel enerji tüketiminin miktarı, yakıt çıkarımı, işlenmesi ve dağıtımı gibi - geniş kapsamlı etkileri vardır.

Yapı inşaatına ait sürdürülebilirlik kültürü, binaların tasarımı, inşaatı ve kullanımına bağlı çevresel etkilerin dikkatlice düşünülmesini gerektirir. Yerel inşaat malzemelerinin uygun kullanımı bu bağlamda öncelik taşır.

Makro düzeyde amaç, fosil yakıtlarının korunması ve bununla ilgili kirlilik ve küresel ısınmadan kaçınılmasında yatar. Yerel düzeyde, yöreye özgü üretimi tercih etmek, geçinme, zanaat ve ticaretin korunmasına yardımcı olur.

Genel anlamda, yerel kaynakların kullanımı binaların bölgesel ifadesine de katkıda bulunur ve böylelikle yapılı çevrede bir yer duygusu oluşmasını destekler.

Enerji, sürdürülebilirlik konusunun en önemli (ve aslında tek) parçasıdır. Binalar AB'deki tüm enerji tüketiminin yarısına yakın kısmından sorumludur. Avrupa'daki binaların enerji performansını geliştirmek için ciddi fırsatlar bulunmaktadır.

Eğer enerji tasarrufu için uygun yatırımların belirlenmesi sadece pazar güçlerine bırakılırsa, bu fırsatların çoğu (özellikle de var olan binalarda) kullanılamayacaktır. Bunun dış etkilerinin

getireceği maliyet bunun daha da ötesindedir. Kaynak güvenliği, yakıt fiyatları, çevresel kaygılar ve tüketici talepleri değişim için baskı oluşturmaktadır.

Bu, AB'nin sera gazı emisyonlarının kısıtlanması konusundaki uluslararası anlaşma yükümlülüklerini karşılamasını sağlamak amacıyla ve ayrıca çeşitli kamu politikaları nedeniyle alınan önlemlerle karşılaştırıldığında, daha bağlayıcı ve daha kapsamlı bina performans standartlarının oluşmasına neden olmaktadır.

Ama ulusal ve yerel inşaat mevzuatı ve düzenlemelerinin kapsamının dar olması, pratikte çoğu kez mevcut binaların küçük müdahalelerle bile olsa yeni fonksiyonlara uyarlanmasının önünde bir dizi engel oluşturur. Örneğin, döşemelerin taşıma kapasiteleri ve geleneksel inşaat tekniğiyle yapılmış tavan ve masif doğramaların yangın performansı gibi faktörlerde sağlanacak bir standart esnekliği, hem mevcut ve çalışır durumdaki yapının kullanılabilir ömrünün uzatılmasını mümkün kılabilir, hem de ek bir avantaj olarak hoş detay ve oranların korunmasını sağlayabilir. Bu anlamda, düzenlemelerin akıllıca tasarlanması çok önemlidir.

Çevresinin avantajlarından en uygun şekilde yararlanan bir bina tasarlamak ve inşa etmek, önemli bir ek yatırım maliyeti gerektirmez; her ne kadar bu binaların tasarımı, yüksek mühendislik gerektiren "alışılabilir" binalara kıyasla daha çok kaynak gerektirse de, işletim maliyetleri önemli ölçüde daha ucuzdur.

Enerji ve sürdürülebilirlik konuları sadece teknik boyutlarında düşünülemez, çünkü doğaları gereği bu yaklaşım ve sistemlerin önemli mimari anlam ve çıkarımları vardır. Örneğin, erken dönem güneş enerjili binalara yöneltilen adil eleştirilerden birisi, enerjinin "toplanması"ndan başka hemen hemen diğer tüm hususların arka planda bırakılması olmuştur.

Enerji ve Sürdürülebilirlik

Başarılı örnek çalışmalar göz önüne alındığında da açıkça görülebileceği gibi, enerji verimli mimarlık ve sürdürülebilir yapı inşası bir stil değildir. Daha sürdürülebilir bir mimaride mekânsal deneyim farklı ve karakteristik olmak zorunda değildir. Bununla beraber, pasif güneş enerjili binalar hariç, iklim ve çevresel koşullara duyarlı olacak şekilde tasarlanmış binalar, güneş ışığını, güneşin elverişliliğini ve konumunu dikkate alan dinamik bir karaktere sahip, çevre ortamdaki günlük ve mevsimsel değişimlerin hissedilebildiği iç mekânlar meydana getirebilirler.

Daha sürdürülebilir kalkınma biçimlerine yönelim süreci, yalnız karmaşıklıkları nedeniyle değil, aynı zamanda ekolojik yapıların evrimleşme süreci açısından da bir bakıma biyolojik sistemlere benzer olarak görülebilir. Zamanla karmaşıklıklar artar ve sistemin tümü daha büyük bir çeşitliliğe doğru ilerleyerek, çevresiyle sembiyotik ve sürdürülebilir bir ilişki kurar. Biyolojik organizmaların bir çevre bularak, kendilerini ona adapte ettiği ya da öldüğü doğru değildir. Onlar aslında kendi çevrelerini inşa ederler.

Aynı şekilde, binaların çevreyle olan ilişkisi de adaptasyon şeklinde değil daha çok inşa etme şeklindedir. İçinde yapı yapılan çevre, aslında içinde tasarım yapılması için kurulmuştur ve bu sadece verilmiş bir arazi ya da durumun mevcut koşullarına cevaben yapı yapmanın ötesine geçer.

Bir yandan günümüzde çevre ve enerjinin durumu, diğer yandan ise sürdürülebilir gelişime duyulan ihtiyaç, planlama ve mimarlıkta yeni bir yaklaşım gerektirmektedir. Bu yaklaşımda, hem kent hem de tekil binalar, geniş çevreleriyle sembiyotik ilişkiler içinde olan ve kentsel kaynak kullanımı ile mevcut verimli araziler arasındaki ilişkileri açığa çıkarmak için ekolojik ayak izi gibi metotlar kullanan, karmaşık ve etkileşimli birer sistem olarak ele alınmalıdır.

Avrupalı Mimarlar İçin Bir Bağlam

Birkaç yıldan beri, ACE çeşitli ekonomik, sosyal ve kültürel unsurlar yoluyla, mimarlığı Avrupa vatandaşlarının hayat kalitesinin önemli parçası olarak öne çıkarmayı amaçlayan, Avrupa düzeyinde bir analiz ve eylem sürecinin içinde aktif olarak yer almıştır.

Bu eylemlerin başka bir amacı da mimarların, kamu yararını gözetirken işverenlerin ihtiyaç ve arzularına da cevap veren, sürdürülebilir ve yüksek kaliteli yapı yapımının sağlanmasındaki merkezi rollerini yeniden öne çıkartmaktır.

Aşağıda önerilen eylem stratejisi, ACE'nin 2004 yılında yayınladığı "Mimarlık ve Yaşam Kalitesi" (Architecture and Quality of Life)¹ adlı politika kitabı, ACE'nin çeşitli araştırma ve lobi faaliyetleri konusundaki kararlılığı ve özellikle bu bağlamda 1999 yılında yayınlanan ve çeşitli dillere çevrilmiş önemli bir yayın olan "Yeşil bir Vitruvius" (A Green Vitruvius)² kapsamında benimsenen yaklaşımla doğrudan ilgilidir.

Mimarlık ve Yaşam Kalitesi kitabının verdiği ana mesajlardan birisi şöyledir: "Kamusal ve özel yapıların sürdürülebilirliği ve kamusal mekânların güvenliğinin vatandaşların refahı ve dolayısıyla toplumun sosyal yapısı üzerinde çok büyük etkisi vardır. Bundan dolayı, sürdürülebilirliğin tüm yönleriyle –sosyoekonomik, kültürel ve çevresel- yaşam çevrelerinin gelişiminde dikkate alınmasının sağlanması gerekmektedir".

1993 yılında, Chicago'daki Uluslararası Mimarlar Birliği (UIA) Dünya Kongresi sırasında, mimarlık mesleği dünya çapında "Sürdürülebilir Bir Gelecek için Karşılıklı Dayanışma Bildirgesi" ile bir taahhüt vermiştir.³ Daha yakın zamanda, bazı ACE Üye Örgütleri sürdürülebilirlik ve mimari uygulamaya ilişkin önemli ilkesel açıklamalar benimsemişlerdir

Buna bir örnek, Ekim 2006'da İngiliz Kraliyet Mimarlar Enstitüsü (RIBA) Konseyi'nin "Daralma ve Yaklaşma" (Contraction and Convergence) yaklaşımını, emisyonlarda azalma sağlanması hedefine kılavuzluk etme konusunda temel bir ilke olarak benimsemesidir.⁴ Bu kavram, iklim değişikliği ile mücadele etme yolunda uluslararası ortamdan destek gören bir görüştür ve atmosferdeki sera gazlarının güvenli seviyelerde kalması için gereken yıllık küresel emisyonların düzeylerine dair küresel bir görüş birliği gerektirmektedir.

RIBA, "Daralma ve Yaklaşma" stratejisini dört parçalık bir ilke önerisinin parçası olarak benimseyerek, iklim değişikliğinin ortaya çıkardığı tehlike konusunda daha büyük bir toplumsal bilinç yaratmayı amaçlamakta ve bu politikayı kamuyunda söz sahibi örgütler ve hükümete yönelik lobi faaliyetlerinde kullanmaktadır.

Başka bir örnek, yakın zamanda, Fransa'daki Mimar Birlikleri Ulusal Konseyi (CNOA) tarafından sürdürülebilir kalkınma konusundaki bilgi verici ve eğitici bir DVD'nin üretimi olmuştur. DVD, CNOA'nın politikasını göstermekte ve üyelerinin kendi çalışmalarında sürdürülebilirliğe dönük bir yaklaşım benimsemelerinin faydaları hakkında ayrıntılı bilgi edinmelerini sağlayacak çeşitli iyi uygulama örnekleri hakkında filmler içermektedir.

Avrupa Birliği (AB) düzeyinde son zamanlarda görülen önemli gelişmeler, AB ve üye ülkelerde belirli eylemlerin gerçekleştirilmesi için elverişli bir ortam sunmaktadır.

¹ (ç.n.) ACE Mimarlık ve Yaşam Kalitesi Politika Kitabı'nın Türkçe çevirisine ulaşmak için: www.mo.org.tr/UIKDocs/politika-kitabi.pdf

² (ç.n.) ACE'nin de katılımında bulunduğu Avrupa Komisyonu'nun Thermie programı kapsamında yayınlanan bu kitap mimarlıkta sürdürülebilir yaklaşımla ilgili bilgiler içermektedir.

³ (ç.n.) UIA Bildirgeleri'nin tam metinlerine ulaşmak için: www.mo.org.tr/UIKDocs/uiadeclarations.pdf

⁴ (ç.n.) RIBA'nın İklim Değişikliği Politikası için: www.mo.org.tr/UIKDocs/ribaiklimdegisikligi.pdf

Avrupa Bağlamı

Avrupa Komisyonu, 8 Mart 2006 tarihli ‘‘Sürdürülebilir, Rekabetçi ve Güvenilir Enerji için bir Avrupa Stratejisi’’ başlıklı Yeşil Belgesi’nde [COM(2006) 105 final] Avrupa’nın gelecekteki enerji kaynağı sorunları ve bu sorunların büyüme ve evre üzerindeki etkileri ile başa çıkabilmesini sağlamak için ortak bir Avrupa enerji politikası önermiştir.

Avrupa Komisyonu’na göre AB sürdürülebilir, rekabetçi ve güvenli bir enerji kaynağına sahip olduğundan emin olmak için 6 öncelikli alanda çabuk ve verimli bir şekilde hareket etmelidir. Buna göre, iç pazar, enerji verimliliği, araştırma ve dış politika gibi faktörlerin hepsi Avrupa’nın uluslararası alanda güçlü bir oyuncu olarak yer almasına katkıda bulunacaktır. Komisyon, ye ülkelerin aşağıda belirtilen 3 temel amaç üstüne kurulu bir Avrupa enerji politikasını yürürlüğe koymaları için ellerinden gelen her şeyi yapmalarını istemektedir:

- Sürdürülebilirlik: İklim değişikliğiyle mücadele etmek için yenilenebilir enerji kaynaklarının ve enerji verimliliğinin desteklenmesi;
- Rekabet gücü: Gerçek anlamda rekabetçi bir iç pazar yaratarak Avrupa enerji ağının verimliliğinin artırılması;
- Kaynak güvenliği: Avrupa Birliği’nin uluslararası bağlamda enerji arz ve talebini daha iyi koordine edilmesi.

Bunlardan ilkinin, mimarlar ve inşaat sektöründe çalışanlar için özel bir anlamı vardır.

Avrupa Birliği, ekonomik, sosyal ve çevresel sürdürülebilir kalkınma politikalarını birbirine kenetlemek için, hem bugünkü hem de gelecekteki kuşakların refahının ve yaşam standardının sürdürülebilir gelişimini hedefleyen, uzun vadeli bir strateji oluşturmuştur.

Avrupa Komisyonu’nun 15 Mayıs 2001 tarihli ‘‘Daha İy bir Dünya için Sürdürülebilir Avrupa: Sürdürülebilir Kalkınma için bir Avrupa Birliği Stratejisi’’ başlıklı İletişim Belgesi (Komisyon’un Gothenburg Avrupa Konseyi’ne sunduğu neri) [COM(2001) 264] ile 13 Aralık 2005 tarihli ‘‘Sürdürülebilir Kalkınma Stratejisi’nin Gözden Geçirilmesi – Bir Eylem Platformu’’ başlıklı İletişim Belgesi’nde (COM(2005) 658] sürdürülebilir kalkınma için geliştirilen stratejinin ana hatları verilmiştir. Bu strateji, Lizbon stratejisine ek olarak üçüncü bir boyut olarak evre boyutunu ortaya koymuş ve toplumun davranışlarını değiştirmek için karar alma yetkisine sahip kişiler ve kamuoyu için bir katalizör olarak tasarlanmıştır.

Strateji, birbiriyle ilintili öneriler, uzun vadeli hedeflere ulaşmak için alınan önlemler ve politikaların verimli bir şekilde hazırlanması ve izlenmesi üzerine kuruludur. Tüm bunlar, iklim değişikliği ile mücadele etmek ve Avrupa Birliği’nin enerji güvenliği ve rekabet gücünü artırmak amaçlı yeni bir Avrupa Enerji Politikası kurmak hedefiyle 2007’de yayınlanan, Avrupa Komisyonu nlem paketine katkı olarak görülebilir.

neri paketi, sera gazı emisyonları ve yenilenebilir enerji hakkında bir takım büyük hedefler ortaya koymakta ve enerji için gerçek bir iç pazar yaratmayı ve i dolaşımı güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Komisyon, 2012 sonrası için geliştirilen erve üstünde uluslararası bir anlaşma sağlanırsa, bunun 2020 yılı itibariyle gelişmiş ülkelerden gelen emisyonlarda % 30 düşüş sağlayacağına inanmaktadır.

Bu önerilerin ardından Avrupa Birliği, sera gazı emisyonlarını özellikle sağlanacak enerji verimliliğinin desteğiyle Mart 2008’den 2020 yılına kadar en az % 20 oranında azaltmayı taahhüt etmiştir.

Komisyonun Enerji Politikası Yürütücüsü Andris Piebalgs, nerileri sunarken şu sözleri kullanmıştır: ‘‘Eğer doğru kararları şimdi alırsak, Avrupa yeni bir endüstri devrimi için dünyaya yol gösterebilir: Bu devrim düşük karbon ekonomisinin gelişimi olacaktır. alışan bir iç pazar

yaratma, temiz ve verimli bir enerji karışımını destekleme ve araştırma ile geliştirmede doğru tercihleri yapma isteğimiz ya bizim bu yeni senaryoyu yönlendirmemizi sağlayacak ya da diğerlerini takip etmemize neden olacaktır.”

AB'nin kabul edilen paketi üç temel amaç üzerine kuruludur:

1. Gerçek bir Enerji İç Pazarı: Amaç, AB'de enerji kullanıcısı konumunda olan vatandaşlar veya şirketlere gerçek bir seçme şansı vermek ve enerji konusunda ihtiyaç duyulan büyük yatırımları tetiklemektir. Avrupa Topluluğu, tek pazarın yalnızca rekabetçilik açısından değil, aynı zamanda sürdürülebilirlik ve güvenlik için de önemli olduğunu savunmaktadır.

2. Düşük Karbonlu Enerjiye Geçişin Hızlandırılması: Paket, AB'nin 2020 itibariyle tüm enerji kullanımının % 20'sini yenilenebilir enerjiye yönlendirmesi konusunda bağlayıcı bir hedef koyarak, yenilenebilir enerjide AB'nin dünya lideri konumunu korumayı öngörmektedir. Bu hedef, her üç yenilenebilir enerji sektöründe de ciddi bir büyümeyi gerektirecektir: Elektrik, biyolojik yakıtlar ve ısıtma-soğutma. Bu yenilenebilir enerji hedefinin yanı sıra, biyolojik yakıtlar için minimum % 10'luk bir pay öngörülmektedir. Buna ek olarak, 2007 tarihli yenilenebilir enerji yasal düzenleme paketi hem biyolojik yakıtlar hem de ısıtma-soğutmanın pazara yayılmasını desteklemek üzere birtakım önlemler de içermektedir.

Araştırma, temiz enerjinin maliyetini azaltmak ve AB endüstrisini hızla büyümekte olan düşük karbonlu enerji sektörünün ilk sıralarına yerleştirmek için büyük önem taşımaktadır. Belirtilen hedeflere ulaşabilmek için Avrupa Komisyonu'nun önerisiyle AB Konseyi bir stratejik Avrupa Enerji Teknolojisi Planı'nı kabul etmiştir. AB, enerji araştırmalarına ayırdığı payı 2007-2013 dönemi için en az % 50 oranında artıracaktır.

3. Enerji Verimliliği: Avrupa Komisyonu, toplam temel enerji tüketiminden 2020 yılı itibariyle % 20 oranında tasarruf yapma hedefini tekrarlamaktadır. Eğer bu hedef gerçekleşirse, Avrupa Birliği 2020 itibariyle her sene 100 trilyon Euro ve 780 milyon ton karbondioksitten tasarruf ederek, bugün kullandığından % 13 daha az enerji kullanacaktır.

Komisyon, yakıt tasarruflu araçların kullanımının hızlandırılmasını; cihazlar için daha sıkı standartların ve daha iyi etiketlendirmenin getirilmesini; AB'nin mevcut binalarında enerji performansının iyileştirilmesini ve ısı ve elektrik üretimi, iletimi ve dağıtımının verimliliğinin iyileştirilmesini önermiştir.

Komisyon ayrıca enerji verimliliği üstüne yeni bir uluslararası anlaşma önermiştir. Bu bağlayıcı hedefler benimsendiğinden beri, binaların enerji performansı, enerji ile ilgili ürünlerin ekolojik etiketlenmesi ve enerji tüketen cihazların ekolojik tasarımı hakkındaki çeşitli önemli AB Direktifleri'nin yeniden biçimlendirilmesi ya da gözden geçirilmesiyle birlikte enerji verimliliğinde gelişme sağlanmıştır.

Buna ek olarak, Aralık 2008'de kabul edilen Avrupa Ekonomik Canlandırma Planı, inşaat sektörü ve özellikle mevcut binalarda enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik projeler için ciddi yatırımlar öngörmektedir. Bu bağlamda, binalarda enerji verimliliği konusundaki araştırma ve geliştirme yatırımlarını yönlendirmek üzere, inşaat sektöründeki tüm aktörler biraraya gelerek, Avrupa Komisyonu ile birlikte Kamu-Özel Ortaklığı benzeri bir Avrupa İnisiyatifi kurmuşlardır.

Avrupa Mimarlar Konseyi (ACE)

ACE, doğrudan ilgili olduğu alanlarda diğer ilgili kuruluşlarla işbirliği içinde sürdürülebilir kalkınma prensiplerinin desteklenmesine, somut eylem için önerilerin oluşturulmasına ve kabul edilmiş önerilerin hayata geçirilmesine katkıda bulunmayı taahhüt etmektedir. Bu kapsamdaki eylemler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- **Kurumsal düzeyde:** Avrupa Komisyonu, Avrupa Parlamentosu, Üye Ülkeler (Avrupa düzeyinde ortak eylemler) ve Konsey
- **İnşaat Sektörü Alanında**
  - Avrupa İnşaat Forumu (ECF)
  - Avrupa Yapı Araştırma, Geliştirme ve Yenilik Konseyi (ECCREDI)
  - Avrupa Yapı Teknoloji Platformu (ECTP)
  - Enerji Verimli Binalar – Avrupa Girişimi (E2B-EI)
  - İlgili meslek örgütleriyle işbirliği (şehir plancıları, mühendisler...)
- **ACE Üye Örgütleri Düzeyinde:** Üye mimarlar ve öğrenciler

Bazı öncelikli önlemler arasında, enerji ve çevresel performans bilgisinin bir değerlendirme kriteri olarak tüm mimari yarışmalara ve rekabetin söz konusu olduğu seçme süreçlerine dâhil edilmesi, benzer bilgilerin tüm yayınlanan mimari değerlendirmelerde kullanılmasının cesaretlendirilmesi ve böyle bilgilerin kamusal mimari ödüllerin seçme ve eleme süreçlerine ek bir ölçüt oluşturması için önerilmesi bulunmaktadır.

Referanslar:

Energy for a Changing World, EC DG TREN 10 Ocak 2007
europa.eu/press_room/presspacks/energy/index_en.htm

Architecture and Quality of Life, ACE, 2004
www.mo.org.tr/UIKDocs/politika-kitabi.pdf

A Green Vitruvius: Principles and Practice of Sustainable Architectural Design, James & James (Science Publishers), 1999, ACE and the European Commission.
1. Bölüm indirilebilir: erg.ucd.ie/pub_23.html